

Струка (назив):		КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ		
Занимање (назив):		МУЗИЧКИ САРАДНИК-ТЕОРЕТИЧАР/ МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ		
Предмет (назив):		ИСТОРИЈА МУЗИКЕ		
Опис (предмета):		СТРУЧНО-ТЕОРИЈСКИ		
Модул (наслов):		КЛАСИЦИЗАМ И РОМАНТИЗАМ		
Датум: 2023.		Шифра:		Редни број: 03
Сврха				
Овим модулом ученици трећег разреда средње музичке школе треба да овладају појмом и стилским карактеристикама класицизма и романтизма у музици, музичким облицима периода, о програмској музици, животном путу и стваралаштву композитора. Такође, кроз овај модул ученици требају препознати задате звучне примјере поменутих стилских епоха. Модул је осмишљен с намјером да ученици схвате развој и карактеристике опере XIX вијека (традиција италијанске опере, француске велике опере и њемачког зингшпила) Модул је осмишљен с намјером да ученици схвате развој и карактеристике забавне музике XIX вијека				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Завршен други разред средње музичке школе.				
Циљеви				
- усвајање наставног садржаја и стицања знања о музици класицизма и романтизма и представницима наведених стилских епоха; - развијање способности учења, промишљања и изражавања; - развијање потребе за активним слушањем музике.				
Теме				
1. Бечки класичари 2. Стилске карактеристике романтизма - Рани романтичари 3. Програмска музика 4. Опера прве половине XIX вијека 5. Забавна музика XIX вијека				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			

1. Бечки класичари	- разумије, усвоји и објасни појам стила и појам, развој епохе – класицизма; - усвоји знање о музичким облицима класицизма; - да препознаје задате звучне примјере класицизма; - усвоји знање о животу и стваралаштву композитора бечких класичара; - гледањем документарног филма или видео материјала (извођење дјела различитог жанра) поткријепи знање о музици бечких класичара.	- учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, упознаје аудио и видео издања; - упоређује карактеристике изражајних елемената музике барока и класицизма; - препозна нумере за слушање музике из Хајдновог стваралаштва и самостално одређена дјела анализира.	- ради на разликовању различитих музичких карактеристика; - ради на подстицању корелацији са осталим музичким предметима; - унапређује способности за класификацију периода класицизма; - унапређује знања о стваралаштву истакнутих композитора класицизма; - рад на унапређивању познавања музичке литературе.	- објасни појам стила и појам епохе;, указујући на битне одлике класицизма; - објасни однос умјетника према класичном узору, етничко начело и демократизацију умјетности, питање хронологије; - тумачи о настанку и развоју музичких облика класицизма; - изабере примјере за слушање музике барока и класицизма (поређење) и са ученицима изврши аналитички приказ одабраних дјела (поређење); - да веома интересантно излаже о животу и дјелу композитора (причајући анегдоте) поткрепљујући излагање звучним примјерима ; - са ученицима послуша и анализира дјела различитог жанра (избор из стваралаштва); - обезбиједи услове за приказивање документарног филма о композиторима класицизма или да користи видео снимке и друге врсте презентације да би ученицима представио стваралаштво бечких класичара.
2. Стилске карактеристике романтизма-рани романтичари - композитори (или обрада по	- усвоји знање о романтизму, о свим обиљежјима романтизма у музици; - усвоји знање о одликама раног романтизма, о	- ученик ће бити способан да препозна одлике раног романтизма; - да зна основне податке о	- рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; - рад на подстицању корелацији са осталим	- каже битне историјске податке (општа Историја), тј. објасни крупне друштвено-економске и политичке промјене у Европи после француске револуције које су извршиле снажан утицај на културу и умјетност како би ученици боље схватили романтичну епоху;

жанровима: клавирска музика раних романтичара, соло пјесма, инструментални концерт, развој симфоније)	животу и стваралаштву композитора раних романтичара; - препозна звучне примјере из литературе - дјела композитора раног романтизма.	животу, стваралаштву раних романтичара; - препозна звучне примјере и самостално анализира, говорећи о особеностима стила композитора.	музичким предметима; - унапређивање знања о стваралаштву истакнутих композитора епохе романтизма; - рад на унапређивању познавања музичке литературе.	- укаже на главне карактеристике раног романтизма и да интересантно тумачи о животу и стваралаштву раних романтичара; - изабере примјере за слушање музике раних романтичара, различит жанр <u>(или обрада по жанровима: клавирска музика раних романтичара, соло пјесма, инструментални концерт, развој симфоније)</u>
3. Програмска музика	- ученик ће научити како је текао развој програмске музике кроз историју и обиљежја те музике; - усвоји знање о животу и дјелу композитора програмске музике, - усвоји знање о животу и одликама стваралаштва композитора програмске музике; - препозна звучне примјере из литературе - дјела композитора програмске музике.	- схвати развој програмске музике кроз историју и да зна сва обиљежја те музике; - схвати везу између садржаја – програма (као сликање тоновима) и улоге музичких компоненти у дјелу, тј. повеже садржај-програма дјела са музичким током; - препозна звучне примјере и искаже своје мишљење о дјелима композитора програмске музике.		- детаљно и интересантно излаже о животу и стваралаштву композитора програмске музике, поткрепљујући излагање звучним примјерима; - са ученицима слуша и анализира дјела програмског типа, с акцентом на садржају.

4. Опера XIX вијека	- схвати развој и интерпретира битне карактеристике италијанске, француске, њемачке опере XIX вијека; - зна да је историја италијанске опере у много чему уско повезана са француском; - усвоји знање о два основна вида италијанске опере (опера-серија и опера-буфо), позната из музике XVIII вијека, излаже битне карактеристике ове опере (белканто, кастрати и друго); - учи о битним и интересантним подацима из живота и умјетничког рада главних представника италијанске опере, а то су: Л. Керубини (Luigi Cherubini), Ђ. Росини (Gioacchino Rossini), В. Белини (Vincenzo Bellini), Г. Доницети (Gaetano Doniceti); - усвоји знање о француској великој опери и њеним представницима,	- ученик активно слуша с разумјевањем, повезује, уочава узрочно посљедичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дјела... - схвати важност обрађеног градива и путем звучних примјера препозна дјела - опере XIX вијека излажући битне карактеристике сваког слушаног дјела и препознајући особености стила композитора.	- рад на подстицању корелацији са осталим музичким предметима; - унапређивање знања о стваралаштву истакнутих композитора епохе романтизма; - рад на унапређивању познавања музичке литературе.	- објасни развој опере у првој половини XIX вијека (традиција италијанске опере, француске велике опере, њемачког зингшпила) - укаже на међусобну повезаност италијанске и француске опере; - говори о битним и интересантним подацима из живота и умјетничког рада главних представника италијанске француске, њемачке опере XIX вијека. - изабере репрезентативна дјела (нумере и сцене) оперских мајстора и слуша са ученицима, претходно указујући на либрета, и на тај начин освјежи теоријско излагање; - ако је у могућности, са ученицима погледа одабрану оперу (уживо извођење) и након тога на часовима разговара о извођењу; - наводећи два основна вида италијанске опере (опера-серија и опера-буфо), позната из музике XVIII вијека, излаже битне карактеристике ове опере (белканто, кастрати и друго); - говори о битним и интересантним подацима из живота и умјетничког рада главних представника италијанске опере, а то су: Л. Керубини (Luigi Cherubini), Ђ. Росини (Gioacchino Rossini), В. Белини (Vincenzo Bellini), Г. Доницети (Gaetano Doniceti). - тумачи о француској великој опери и њеним представницима, посебно о њеном главном представнику, натурализованом Њемцу који је узео италијанско име Ђакомо Мајербер (Giacomo Meyerbeer);
-----------------------------------	---	---	--	--

	нарочито истичући стваралачки рад Мајербера; - самостално интерпретира о развоју њемачке опере и животном и стваралачком путу К. М. Вебера; - зна све одлике Вагнерове реформе опере и да препознаје звучне примјере, дајући одређене аналитичке податке; - усвоји знање о животу и стваралаштву Ђузепе Вердија; - препознаје задате звучне примјере; - схвати садржај либрета обрађених Вердијевих опера. - зна да објасни термин веризам, као и карактеристике веристичке опере; - усвоји знање о животу и стваралаштву представника француске опере у другој половини XIX вијека; - препозна задате звучне			- након кратког историјата о опери у Њемачкој (италијански утицај, покушај стварања националне опере), детаљно исприча о животу и стваралаштву првог великог мајстора њемачке националне опере Карла Марије Вебера (Carl Maria von Weber), поткрепљујући излагање звучним примјерима; - објасни Вагнерову реформу опере уз слушање и анализирање звучних примјера; - пренесе ученицима знање о животу и стваралачкој дјелатности Ђузепе Вердија; - изврши избор Вердијевих опера (чинови, слике, арије, речитативи и др.) у циљу слушања и аналитичког приступа његовом стваралаштву; - уз обавезно објашњење либрета подстиче ученике да присуствују оперском извођењу (ако постоји могућност) или да гледају снимљени материјал опера, као и да развијају потребу за константим интересовањем за слушање оперских дјела, како Вердијевих, тако и других композитора; - објасни термин (назив) веризам и карактеристике овог смјера романтичне опере (тематику и сл.); - говори о представницима оперског веризма и њиховом стваралачком раду, поткрепљујући излагање звучним примјерима (слушање и анализа уз учешће ученика); - детаљно и занимљиво излаже о животном путу и стваралачком раду представника француске опере у другој половини XIX вијека
--	--	--	--	---

5. Забавна музика XIX вијека	примјере из стваралаштва представника француске опере поменутог периода. - зна карактеристике забавне музике XIX вијека и да наведе њене облике; - интерпретира о животу и дјелу представника забавне музике XIX вијека Жака Офенбаха, Јохана Штрауса старијег и млађег; - слушањем препозна дјела композитора забавне музике XIX вијека.			– Шарла Гуноа (Charles Gounod), Жоржа Бизеа (Georges Bizet); - са ученицима прати извођење одабраних опера из стваралаштва представника француске опере (уживо или снимци одређених сцена из чинова); - укаже на карактеристике забавне музике XIX вијека и њене облике; - предаје о животу и стваралаштву представника забавне музике, оперете Жака Офенбаха, Јохана Штрауса старијег и млађег; - одабере звучне примјере из стваралаштва представника забавне музике XIX вијека;
Интеграција				
Корелација са садржајима наставних предмета: Историјом, Историјом умјетности, Српским језиком (историјом књижевности), Теоријом музике, Музичким инструментима, Музичким облицима, Солфеђом, Етномузикологијом, Други инструмент и Упоредни клавир.				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл).				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ	
Занимање (назив):	МУЗИЧКИ САРАДНИК-ТЕОРЕТИЧАР/ МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ	
Предмет (назив):	ИСТОРИЈА МУЗИКЕ	
Опис (предмета):	СТРУЧНО-ТЕОРИЈСКИ	
Модул (наслов):	РОМАНТИЗАМ ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX ВИЈЕКА - ЊЕМАЧКА МУЗИКА; ФРАНЦУСКА ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX; НАЦИОНАЛНЕ ШКОЛЕ XIX ВИЈЕКА	
Датум: 2023.	Шифра:	Редни број: 04
Сврха		
Ученици треба да усвоје знање о животном путу и стваралаштву композитора њемачке музике друге половина XIX вијека, као и да препознају задате звучне примјере поменуте епохе. Ученици треба да усвоје знање о животном путу и стваралаштву композитора француске инструменталне музике друге половина XIX вијека, као и да препознају задате звучне примјере поменуте епохе. Ученици треба да усвоје знање о животном путу и стваралаштву композитора националних школа у XIX вијеку као и да препознају задате звучне примјере поменуте епохе.		
Специјални захтјеви / Предуслови		
Завршен други разред средње музичке школе.		
Циљеви		
- систематизовање раније усвојених и стицање нових знања о стилским карактеристикама романтизма; - усвајање наставног садржаја о њемачкој и француској музици друге половине XIX вијека и о националним школама у овом периоду; - усвајање наставног садржаја норвешке, финске и шпанске музике; - развијање код ученика способности учења, памћења, мишљења и интерпретирања садржаја свих наставних јединица овог модула; - историјске садржаје довести у корелацију са сродним предметима; - указивање на значај и важност активног слушања музике путем музичких илустрација.		
Теме		

1. Романтизам друге половине XIX вијека - Њемачка (аустријска) музика
2. Француска инструментална музика друге половине XIX вијека
3. Националне школе у XIX вијеку
4. Норвешка и финска музика
5. Шпанска музика

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Романтизам друге половине XIX вијека - Њемачка (аустријска) музика	- интерпретира знања о биографији и стваралаштву Брамса, Брукнера, Малера и Р. Штрауса;	- активно слуша с разумјевањем, повезује, уочава узрочно посљичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дјела...	- рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу;	- интересантно тумачи о њемачкој музици друге половине XIX вијека, о животу и стваралаштву Брамса, Брукнера, Малера и Р. Штрауса (занимљивости из живота композитора, анегдоте, писма и сл.);
	- зна да препозна и упоређује дјела ових композитра;	- ученик ће бити способен да препозна одлике њемачкемузике друге половине XIX вијека;	- рад на подстицању корелацији са осталим музичким предметима;	- изабере примјере за слушање музике поменутих композитора (из стваралаштва сваког композитора појединачно у оквиру једне наставне јединице) и са ученицима изврши аналитички приказ одабраних дјела;
	- гледањем филмова о наведеним композиторима или пажљивим праћењем видео материјала са интернета поткријепа знање о њиховом животу и стваралачком раду.	- да зна основне податке о животу, стваралаштву раних романтичара;	- унапређивање знања о стваралаштву истакнутих композитора епохе романтизма.	- у даљој обради градива изврши поређења стваралаштва наведених композитора слушајући и анализирајући са ученицима одабране примјере из литературе;
		- препозна звучне примјере и самостално анализира, говорећи о особеностима стила композитора.		- (ако је у могућности) организује приказивање филмова о поменутих композиторима или на интернету пронађе разне видео материјале (извођења најпознатијих дјела Брамса, Брукнера, Малера и Р. Штрауса).

2. Француска инструментална музика друге половине XIX вијека	- сазна о обнови француске инструменталне музике и о животу и стваралаштву Франка; - препозна задате звучне примјере из стваралаштва С. Франка и одређена дјела анализира; - путем различитих прилога употпуни знање о Франку.	- да зна основне податке о животу, стваралаштву композитора француске инструменталне музике друге половине XIX вијека; - препозна звучне примјере и самостално анализира, говорећи о особеностима стила композитора.		- ученицима пренесе знање о обнови француске инструменталне музике у другој половини XIX вијека и о животу и стваралаштву Сезара Франка, поткрепљујући излагање звучним примјерима; - са ученицима слуша и анализира одабрана дјела поменутог композитора.
3. Националне школе у XIX вијеку	- схвати и објасни појмове „национална школа“ и „национални стил“, као и настанак и развој националних школа у XIX вијеку; - схвати карактеристике дјела инспирисаних фолклором и препозна звучне примјере; - усвоји знање о	- активно слуша с разумјевањем, повезује, уочава узрочно посљичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дјела...	- учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледа партитуру, упознаје аудио и видео издања; - рад на унапређивању познавања музичке литературе.	- објасни појмове „национална школа“ и „национални стил“, као и постепени настанак и развој националних школа у XIX вијеку; - укаже ученицима на значај фолклора као инспирације бројних композитора (и књижевника); - изабере дјела за слушање музике инспирисане фолклорном традицијом (нпр. руска, шпанска и норвешка музика); - говори о битним подацима из живота и умјетничког рада композитора руске националне школе XIX вијека – М. Глинке, А.Рубинштајна, о Руској Петорици - Милију

	животу и стваралаштву М. Глинке и А. Рубинштајна; - усвоји знање о Руској Петорици (биографија и стваралаштво)чланова Руске петорке; - усвоји знање о животу и стваралаштву Чајковског; - путем филмова, телевизијских емисија или разног видео материјала употпуни знање о животу и стваралаштву композитора; - излаже своје мишљење о квалитету оперског и балетског извођења. - препозна задате звучне примјере из стваралаштва поменутих представника руске националне школе XIX вијека; - усвоји знање о чешкој музици, као и			Балакирјеву, Цезару Кјују, Александру Бородину, Модесту Петровичу Мусоргском , Николају Римском – Корсакову и о савременику Петорице - П. И. Чајковском; - након интересантног излагања о животу и дјелу поменутих композитора, поткријепљеног звучним примјерима из њиховог стваралаштва са ученицима слуша и анализира одабрана, репрезентативна дјела; - обезбиједи услове за приказивање документарних филмова или телевизијских емисија о животу и стваралаштву композитора; - након кратког историјског увода о чешкој музици кроз вијекове ученицима пренесе знање о животном путу и стваралаштву Сметане и Дворжака; - са ученицима слуша и анализира изабрана дјела поменутих композитора; - ако је у могућности, са ученицима присуствује извођењу одабране опере Б. Сметане или обезбиједи видео снимке (сцене из чинова); - захтијева да ученици излажу своја запажања након одгледане опере (у цјелини или фрагменти).
--	---	--	--	--

	о животу и стваралаштву представника чешке националне школе XIX вијека – Сметане и Дворжака; - препозна задате звучне примјере и поједина дјела анализира.			
4. Норвешка и финска музика	- усвоји наставни садржај о норвешкој и финској музици, тј. излаже о животу и стваралаштву представника поменуте музике; препозна задате звучне примјере и одређена дјела анализира.			- ученицима пренесе знање о животном путу и стваралаштву Грига и Сибелијуса; - са ученицима слуша и анализира изабрана дјела поменутих композитора.
5. Шпанска музика	- усвоји наставни садржај о шпанској музици, тј. излаже о животу и стваралаштву представника поменуте музике : Исак Албениз и Енрико Гранадос; - препозна задате звучне примјере и одређена дјела анализира			- занимљиво да обради ново градиво о шпанској музици, наводећи карактеристике стваралаштва истакнутих представника (Исак Албениз и Енрико Гранадос) шпанске музике; - са ученицима слуша и анализира изабрана дјела поменутих композитора.

Интеграција	
Корелација са Историјом, Историјом умјетности, Српским језиком (Историјом књижевности), Теоријом музике, Музичким инструментима, Музичким облицима, Главним предметом (музички извођач), Солфеђом и Етномузикологијом.	
Извори	
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл).	
Оцјењивање	
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријумима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.	